

Oglasnik

lavantinske škofije.

Vsebina. 52. Naredba knezoškofijskega lavantinskega ordinariata za upravo cerkvenih in nadarbinskih gozdov. — 53. V prosep tujskega prometa in turisticke.

52.

Naredba

knezoškofijskega lavantinskega ordinariata za upravo cerkvenih in nadarbinskih gozdov.

Za upravo cerkvenih in nadarbinskih gozdov je izdal knezoškofijski ordinariat lavantinske škofije sporazumno z bivšo namestnijo v Gradcu v zmislu določb gozdnega zakona z dne 3. decembra 1852, avstr. drž. zak. št. 250 naredbo z dne 18. aprila 1865, cerkvenega naredbenega lista št. III. iz l. 1865.

Kljub temu se dogaja, da se ti gozdovi izkoriščajo negospodarsko in proti načelu vztrajnosti donosa, ki je po zakonu za nje predpisan. S takim neupravičljivim ravnanjem se večkrat prikrajša za dolgo dobo let ali popolnoma onemogoči uživanje rednega dohodka teh gozdov, vsled česar so zakoniti upravičenci primorani radi samovoljnosti prejšnjih upraviteljev teh gozdov kriti svoje potrebe na lesu in drugih gozdnih pridelkih ali na stroške cerkvenega patrona in občine ali iz lastnih sredstev.

Ker predpisi navedene naredbe mnogim upraviteljem očitno niso znani, smatra knezoškofijski ordinariat za potrebno, da to naredbo sporazumno z velikim županom mariborske oblasti ponovno objavi v izpopolnjeni obliki, ki odgovarja izpremenjenemu pravnemu stanju, nastalem po letu 1865.

Ta naredba vstopi v veljavo z dnem razglasitve v Oglasniku lavantinske škofije.

I. Splošne določbe.

Čl. 1. Vsak upravitelj cerkvenega in nadarbinskega gozda mora upoštevati gospodarsko važnost dobro oskrbovanega gozda in poznati poverjene mu dolžnosti ter pravice. Glasom gozdnega zakona z dne 3. decembra 1852, avstr. drž. zakonik št. 250, ter določbe § 20 zakona z dne 28. februarja 1922, Ur. l. št. 383/116, ni noben upravitelj cerkvenih gozdov in nadarbinar upravičen gospodariti v škodo svojih naslednikov. Samovoljno kršenje tega načelnega določila ni le kaznjivo po gozdnih zakonih, temveč tudi nezdružljivo s častjo in ugledom osebe, kateri je uprava tega premoženja poverjena.

Čl. 2. Cerkevni in nadarbinski gozdovi stoje vsled določbe § 20 zakona z dne 28. februarja 1922, Ur. l. št. 383/116, pod posebno javno upravo in pod posebnim javnim nadzorstvom. Za te gozde ne veljajo le splošne odredbe gozdnih zakonov, marveč tudi načela in potreba vztrajnega gospodarstva. V ta namen se mora izvrševati oskrbovanje teh gozdov po primernem gospodarskem načrtu (gospodarski osnovi), katerega predpisov se ne sme kršiti.

Zato je, v kolikor to že ni izvedeno, urediti gospodarstvo v cerkvenih in nadarbinskih gozdovih po gospodarskem načrtu, katerega po predhodnji pritrditvi knezoškofijskega ordinariata odobrava pristojni srezki poglavar.

Ta načrt velja redoma za dobo 10 let, ter se ima po preteku določene gospodarske dobe po pristojnih gozdarskih organih občne uprave izvršiti revizija načrta, za kar mora upravitelj gozda (cerkveno predstojništvo, odnosno nadarbinar) pravočasno prositi pri pristojnem srezkem poglavarju.

Čl. 3. V cerkvenih in nadarbinskih gozdih brez gospodarskega načrta ali če je gospodarska doba tekočega gospodarskega načrta že potekla, ne da bi se bila izvršila revizija, je vsakokratna tudi v okvirju rednega donosa teh gozdov nameravana sečnja dopustna le po privolitvi srezkega poglavarja, kateri o izdanim dovoljenju obenem obvesti knezoškofijski ordinariat.

Čl. 4. Vsakoletne dejanske dohodke na lesu, drvah in drugih pridelkih iz gozda ima upravitelj (cerkveno predstojništvo, odnosno nadarbinar) vpisovati v gospodarsko knjigo, katera tvori sestavni del gospodarskega načrta.

Ob izkazovanju drevja v smislu čl. 5 vpiše izkazano množino lesa, ločeno po vrsti in lesni masi, tudi izkazujoči občeupravni gozdarski organ.

Čl. 5. Do sedaj v cerkvenih in nadarbinskih gozdovih običajno izkazovanje za posek dovoljenega drevja po občeupravnih gozdarskih organih obvaruje te gozde vsakega negospodarskega in nedopustnega izkoriščanja, se torej še nadalje priporoča.

To izkazovanje se odredi v zmislu § 6 predzadnji odstavek že navedenega zakona Ur. l. 383/116 uradno po srezkem poglavarju tam, kjer se sekanje ne vrši po predpisih odobrenega gospodarskega načrta ali izdanega sečnega dovoljenja.

Čl. 6. V cerkvenih in nadarbinskih gozdih je vsaka izprememba načina gospodarstva, posebno vsako znižanje obhodnje, t. j. dobe od zasaditve do poseka gozda, četudi ne nasprotuje določbam že navedenega gozdnega in sečnega zakona, dovoljena le po odobritvi knezoškofijskega ordinariata s privoljenjem velikega župana.

V takih slučajih je postopati v smislu čl. 12 odstavek 1.

II. Posebne določbe.

A. Cerkevni gozdovi.

Čl. 7. Cerkevne gozdove oskrbuje cerkveno predstojništvo, t. j. župnijski predstojnik in cerkvena kjučarja one cerkve, kateri pripadajo dotični gozdovi (gozd).

Čl. 8. Redne užitke iz teh gozdov imajo le taki upravičenci, ki neoporečno dokažejo svoje pravice, užitek jim gre le v toliko in v toliki meri, v kolikor so za to nedvomno upravičeni, ter sorazmerno z dohodki, določenimi po gospodarskem načrtu. V dvomljivih ali spornih slučajih se mora obrniti cerkveno predstojništvo potom dekanata do knezoškofijskega ordinariata.

Čl. 9. Morebitne prošnje za miloščine na račun cerkvenih gozdov mora cerkveno predstojništvo sporazumno s patronom predložiti istega leta, v katerem so zaprosene, po dekanijskem uradu knezoškofijskemu ordinariatu v odobrenje.

Čl. 10. Užitek iz cerkvenih gozdov, torej tudi izkupilo za gozdne pridelke, kot so les, stelja in drugo, pripada cerkvi in se uporablja predvsem za nje vzdrževanje, nabavo potrebnih predmetov i. t. d., kakor tudi za vzdrževanje objektov, ki spadajo k dotični cerkvi, kakor so to n. pr. mežnarije.

Če je pripadnost objekta k cerkvi dvomljiva, se je obrniti potom dekanata do knezoškofijskega ordinariata za odločitev.

O užitkih iz gozda in o izkupilu, kakor tudi o uporabi izkupila mora cerkveno predstojništvo voditi natančne račune in zapiske.

Čl. 11. Ako pri vztrajnem gospodarstvu dopušča gozd, da se vsako leto seka les ali izkoriščajo gozdni pridelki, naj se ti, potem ko je krita potrebščina na stavbinskem in drugem lesu za cerkev in cerkvena poslopja, kar mogoče najboljše prodajo. Izkupilo je treba v cerkvenih računih vknjižiti in takoj pupilarno varno naložiti.

Pri prodaji lesa i. t. d., se priporoča ali javna dražba, ali pa oddaja pismenim ofertnim potom.

Čl. 12. Kadar je treba iz utemeljenih razlogov posekati ves gozd ali večji del gozda, torej preko donosa določenega v zmislu vztrajnosti gospodarstva po oblastveno odobreni gospodarski osnovi, naj se po predhodnji odobritvi predlagane sečnje po knezoškofijskem ordinariatu temeljem določb zakona o prijavi sečnje z dne 28. februarja 1922, Ur. l. štev. 383/116, vloži za to prošnja pri pristojnem srezkem poglavarju, ki izda sečno dovoljenje v tem slučaju po pristanku velikega župana in obvesti o tem knezoškofijski ordinariat.

Prodaja lesa se mora, ako ni tako visokih ponudb, da bi bile brezdvomno sprejemljive, javno razpisati in oddati pod pogoji, ki so za upravo cerkvenega premoženja najugodnejši. Vsekakor je povodom prošnje za privolitev sekanja knezoškofijskemu ordinariatu predložiti osnutek kupne, oziroma prodajne pogodbe.

Po odobritvi sečnje treba poskrbeti za čimprejšnjo izvršitev sečnje, izvoz lesa, posprave ostankov po sekanju, potrebno pogozditev goličav in varstvo mlaja.

Čl. 13. Prodaja cerkvenih gozdnih zemljišč je podvržena postavnim predpisom o prodaji cerkvene posesti.

Izkupilo za les in druge gozdne pridelke ali za prodano gozdno zemljišče naj se vsakikrat takoj pupilarno varno naloži.

B. Nadarbinski gozdovi.

Čl. 14. Pri nadarbinskih gozdih je postopati slično kot pri cerkvenih. Vendar pa veljajo glede nadarbinskih gozdov še sledeči posebni predpisi.

Čl. 15. Nadarbinar je upravičen jemati iz nadarbinskih gozdov brez nadaljnega kakršnegakoli privoljenja drva za kurjavo, kolikor jih potrebuje, ako to dopuščajo v zmislu čl. 5 odobreni predpisi gospodarskega načrta, veljavnega za tekočo gospodarsko dobo. Isto velja glede dobave stelje, kakor tudi lesa za tehnično uporabo, potrebnega za vzdrževanje in popravila poslopij, spadajočih k nadarbinu, za vodovod i. t. d.

Čl. 16. Po kritju rednih potrebščin navedenih v čl. 21 more nadarbinar morebitni preostanek na določenem letnem donosu na lesu za tehnično uporabo in na drvah za kurjavo prodati.

Pri tej prodaji ima nadarbinar glede načina prodaje proste roke.

Ako bi pa nameravano izkoriščanje preseгло predpise gospodarskega načrta ter poseglo v substanco, je potrebno za to posebno privoljenje. Za ta slučaj veljajo razen tega določila naslednjih členov:

Čl. 17. Ako je posekanje gozda potrebno iz gozdnogospodarskih ozirov (n. pr. dozorelost gozda) ali iz drugih razlogov, se ima postopati v zmislu čl. 12, odstavek 1.

Izkupilo za prodani les se mora po odbitku stroškov prodaje in morebitne nasadbe v gozdu ter točasnemu nadarbinarju pripadajočega deleža plodonosno in pupilarno varno naložiti kot renta. Renta obsega vsakoletne obresti in del glavnice. Višino rente določi knezoškofijski ordinariat sporazumno z velikim županom in jo uživa nadarbinar toliko časa, da nastopi po gospodarskem načrtu določeni redni užitek iz gozda.

Glede prodaje nadarbinskega gozdnega zemljišča velja določba čl. 13.

Čl. 18. Ob vsaki izpremombi nadarbinarja, bodisi vsled smrti, ali vsled premeščanja, ugotovi pristojni gozdni nadzornik stanje nadarbinskega gozda z ozirom na določbe odobrenega gospodarskega načrta.

O morebitnih zalogah gozdnih pridelkov, katere so bile iz gozda v naprej vzete, torej še niso last nadarbinarja ali njegovih dedičev, veljajo določbe o razdelitvi pridelkov interkalarnega leta.

Čl. 19. Gospodje dekani morajo v svojih vsakoletnih poročilih posebej navesti, ali se ravna nadarbinar po teh predpisih. Vsak nadarbinar jamči s svojim lastnim premoženjem za morebitno nepravilno izkoriščanje ali drugačno oškodovanje nadarbinskih gozdov.

Knezoškofijski lavantinski ordinariat v Mariboru, dne 23. septembra 1927.

† Andrej m. p.
škof.

53.

V prospeh tujskega prometa in turistike.

Odsek za tujski promet in turistiko v Ministrstvu za trgovino in industrijo se je obrnil na ministrstvo ver z dopisom z dne 10. julija 1927 S. P. Št. 14.039 o zgornji zadevi, na kar je ministrstvo ver vposlalo tu sem dne 9. avgusta 1927 V. K. Št. 3228 okrožnico sledeče vsebine: Če pregledujemo bilance gospodarsko močno razvitih držav, kakor so Švica, Francoska, Italija in Nemčija, najdemo, da zavzema turistika, zlasti v Švici, med državnimi dohodki častno mesto. Propaganda za turistiko v naši državi je sicer zadovoljiva. Po statističnih podatkih prejšnjih let je prišlo v naša kopališča in letovišča okrog 40.000 tujcev in do 150.000 domačinov, ki bi šli v inozemstvo, če bi ne bila naša zemlja tako mična. A ista je res lepa in se lahko kosa, kar se tiče prirodnih krasot, z najlepšimi v inozemstvu; zato prihajajo tujci iz inozemstva k nam v vedno večjem številu. Ker plačujejo pri nas prenočišče, vožnjo in hrano, nam je tujski promet v veliko gospodarsko korist. Zato jim bodimo vselej in povsod prijazni, jih sprejmimo z veseljem in jim pojdimo na roko. Cene naj bodo zmerne, da se čutijo med nami, kakor bi bili doma in da bodo spoznali, da so nam ljubi gosti, potem se bodo radi zopet vračali med nas. Strokovnjaki naj opišejo lepoto naših krajev po časopisju, brošurah in strokovnih listih. Šole se naj zavzemajo za tujski promet in otroci naj se učijo spoštovati tujce in jih pozdravljajo kot naše prijatelje, da bo blagostanje prišlo med širše kroge. Hiše naj bodo snažne, pota urejena, planinske markacije lepo in dobro izpeljane, planinske kočje naj bodo v redu, da bo zanimanje za našo turistiko stalno rastle. Istemu namenu bo tudi služilo, ako bodo domačini hodili v domača kopališča.

To naročilo Ministrstva se da čč. duhovščini na znanje, da v njega zmislu po potrebnosti na primeren način vpliva na prebivalstvo.

Lavantinski škofijski ordinariat v Mariboru,
dne 1. oktobra 1927.